

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

=====
Egyes szám 40 fill.
=====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
II., Irma-tér 3. szám
I. em. 3.

=====
Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Ovári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyői Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Torontáli Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Ifjusági lövészcsapatok.

A fővárosi ötödik kerületi állami gimnázium ifjusága kezdeményezése folytán mind több és több iskolában alakul meg az ifjusági lövészcsapat a felsőbb osztályok tanulói köréből. Dicséret illeti meg az ifjuságot és az iskolát, hol ez életrevaló eszme testet öltött. Azt hisszük, ezután nem lesz egy iskola sem, hol ne alakulna meg a lövészcsapat.

Már eddig is sok iskolában szép eredménnyel tanították a honvéd tisztek a cél-lövést és sehol sem hallottunk a sokat hánytorgatott nevelés ellenes dolgokról semmit sem. A panasz mind a katonai, mind az ifjusági részről az volt eddig, hogy nem értek rá a fiuk a gyakorlatokra pontosan eljárni, mert az iskola nem enged időt ily munkára.

Megérdemli e a katonai kiképzés az iskola részéről a támogatást? Ez volt a felvetett kérdés egy régen tartott értekezleten, hol az akkori közoktatásügyi miniszter maga adta meg rá a feleletet oly módon, hogy kijelentette ennek szükségtelen voltát, mert ő e kérdést illetékes magas katona körökben feltevén, ott azt a választ kapta, hogy a katonaság szempontjából semmi értéke nincs az iskolai katonáskodásnak. Így persze elintéztetvén a dolog, egész addig mi sem történt a dologban, míg

Jankovich és Hazai minisztereink egészen ellentétes felfogással minden lehető támogatás mellett meg nem alapozták a tanulóknak katonai kiképzését. Azt is tudjuk, hogy Hazai miniszterünk a tanítók katonai kiképzésére mily üdvös rendelkezéseket tett, mi által a nép nagy rétegeire akarja a katonai képzést kiterjeszteni.

Ez az a szempont mi előttünk is a legfontosabbnak tűnik fel, mert azzal, ha a középiskolák pár ezer tanulóját jó lövőkké képezzük ki, szép dolgot művelünk, de csak kis értéket nyújtunk a nemzet védelmi erejének. Azt kell bármily küzdelemmel keresztül vinni, hogy a lövészi csapatokba kerüljön bele a vásárnapi gyakorlatozás alkalmával a nemzetnek kereskedő, iparos, földművelő egész ifjusága. A harcban a társadalmi körök ellentéte már teljesen leomlott, omoljon le a harczra készülőknél is.

Azok a lelkes ifjak, kik a mozgalmat vezetik, keressenek módot, hogy csapataik ezredekké alakuljanak a környékükön lakó ifjak belépésével. Egy-egy iskolából kikerülnek így a csapatvezetők, szervezzenek azonban valószínűs századokat, ezredeket.

Ez a mód az ifjusági lövészcsapatok megalkotásánál előttem azért is kedvesebb, mint

a tisztán iskolai csapatok megalakítása, mert így a művelt középosztály ifju sarjait inkább kimélve látom, mert nem csak maguk mennek mint korábban kiképzettek a harciba, hanem magukkal viszik a nemzeti fenmaradás szempontjából nagyon drága, de még sem oly értékes elemet is.

Aztán minden ilyen mozgalomnak lelket ad a tömeg. Mily más volna az, ha a lövőtérre nem 30—40, hanem 300—400 tanuló vonulna fel.

Nagyon erősen hangsúlyozni kell, hogy e mozgalom célja nem az, hogy igaztalanul akkor vigye az ifjúságot a harctérre, mikor még előtte mások vannak törvényileg és erkölcsileg is jobban kötelezve a haza védelmére, hanem csak az a cél, mikor menni kell, akkor az ifjúság a maga és hazája védelmére előkészülve, tehát nagyobb biztonsággal és bátorsággal mehessen.

Nem lelkesítésül, mert hisz erre szükség nincsen, csak például hivatkozhatunk a lengyel lövészifjaknak hősi sikeres tetteire, melyekkel hazánkat is védték a betört ellenséggel szembe.

A tanulóságnak jelentkezési kellékéül nem kellene mást kikötni, mint a testi kellő fejlettséget. A kiképzést illetőleg biztosan lesznek a tanárok közt is idősebbek, kik már be nem vonulnak és katonai kiképzettségüknél fogva alkalmasak az oktatásra. A katonaságtól pár fegyvert minden iskola kaphat, hasonlóan használhatjuk majd a lövő helyeket is. Nincs tehát semmi gát, hogy minden iskolában szerveztesenek nem iskolai, hanem általánosan az ifjúság számára rendezett lövész-tanfolyamok, hol a lövéseken kívül, a téli időben, rendes katonai oktatásban is részesüljön az ifjúság.

Adja az ég, hogy ne kerüljön ez ifju generációra a sor, de ha rákerül, mehessenek ezek is képzetten, ügyesen, bátran a haza védelmére.

A fővárosi II. ker. iskola ifjúsági sportegylete.

Hogy megfelelhessünk társadalmi kötelességeinknek, ép, erős testre van szükségünk, mely felvidítja az életet, derűtté teszi az életet, s boldogítja magát az

embert. Az ennek eléréséhez szükséges eszközöket tanári karunk nyújtotta, a hasznost a kellemessel összekötve, végig vezetett minket az évnek minden sport-szerű gyönyörein.

Hálával tartozunk a székesfőváros sportszeretőinek is, mert iskolánkba bevezette a tornát és sportot, miáltal lehetővé tette, hogy valamennyien egyformán részesülhettünk a testnevelés áldásaiban. Új szellem, új cél vezetett minket, s azt hisszük, a munka jutalmát ki is érdemeltük.

Sportegyletünk tagjainak módjukban állott csaknem minden sportágat gyakorolni. Ennek tudhatjuk be, hogy a székesfőváros és a testvér intézetek által rendezett versenyeken oly sikeresen szerepelhettünk.

A sportegylet működését 1913. szeptember 27. kezdtük meg, mikor az igazgató ur és a tornatanár ur jelenlétében megtörtént választás után a választmányi tagok a következő tisztikarra bízta a sportügyek vezetését:

Elnök: Frank József, felső A)
 Alelnök: Singer Jenő, köz. B)
 Titkár: Schleimer József, köz. B)
 Ellenőr: Seibriger Egon, felső A)
 Jegyző: Kuncze Árpád, alsó C)
 Pénztáros: Földes István, felső B)

Szakosztályokat:

Athletikai: Melczner László, felső A)
 Uszás: Schreiber Dániel, felső A)
 Football: Kertész Arthur, felső A)
 Footballintéző: Szokolai Gábor, felső B)
 Rodli: Stichleutner Béla, felső A)
 Turisztika: Fazekas Lajos, felső A)
 Vivás: Gárdonyi Andor, középső A)
 Korcsolya: Palkovits József, köz. A)
 Szertáros: Heffner Roderig, alsó A)

A tisztikar megalakulása után az alapszabályokat állapítottuk meg és a székesfővárosnak felterjesztettük jóváhagyás végett. A választmány minden hónapban választmányi gyűlést tartott. Panaszok felmerülései esetére megválasztotta a választmányi gyűlés saját köréből a fegyelmi bizottságot.

A nyilvánosság előtt való szereplésünket a piaristák által okt. 5-én tartott versenyen kezdtük, hol

Frank József 100 m. 3-ik,
 Frank József távolugrás 3-ik (588 czm.) lett.

Október 12-én tartotta versenyét a VI. ker. felső kereskedelmi iskola, hol

Kertész Artur magasugrás 162 cm. 1-ső,
 Major Gyula 800 m. 3-ik lett.

November 7-én Építő ipariskola által rendezett versenyen

Korének János 800 m. 3-ik díjat nyert.

A téli hónapokban a tornatanár ur vezetésével a torna órák keretében a modern svéd tornát gyakoroltuk.

A VI. ker. által rendezett mezei versenyen

Korének János 1-ső,
ifj. Varga József 4-ik,
Major Gyula 7-ik lett 90 induló közül.

A II-ik ker. főreal által rendezett csapatversenyen 1-ső lett az intézetünk csapata tagjai (Korének János, Varga József, Major Gyula, Melcsner László, Horváth Lajos).

A VIII. ker. gimnázium által rendezett csapatversenyen II-ik csapat tagjai: (u. a., csak Horvát Lajos helyett öcscse, Dezső szerepelt.) Május 6-ikán az OTE pályán a Székesfőváros által rendezendő atletikai versenyt megelőzően házi versenyt rendeztünk:

Frank József 100 m. 12.2 és távolugrás 5.76 m. 1-ső.

Kertész Artur magasugrás 154 cm. 1-ső, távolugrásban pedig helyezést ért el.

Heffner Roderik gerely (40.20), súly (10.85), 5 kg. súly, diszkosz (27.90) 1-ső,

Korének János 800 (2.16.8) és 1500 (4.52) m-es futásban 1-ső, gerely, súly és diszkoszban helyezést ért el.

Helyezést értek el: Varga József, Major Gyula, Márcis Gyula, Fehér Á., Hellmann Dezső.

A stafétát alsó részére nyerte az alsó A)

„ középső részére nyerte a köz. C)

„ felső részére nyerte a felső A).

A helyből távolugrás 5-ös csapatot nyerte a felső A) Frank, Melczner, Kertész, Száll, Horváth L.

A székesfőváros által május 16-án rendezett versenyen:

100 m. Frank József 2-ik,

1500 m. Korének János 1-ső, Major Gyula 2-ik lett.

Stafétában alsó 2-ik, középső 2-ik, felső 2-ik helyre jutott.

Május 23-án a székesfőváros egy vigaszversenyt rendezett:

100 m. Frank József 1-ső,
magas, távolugrás Kertész Artur 157 cm., illetve 5.55 cm. 1-ső.

Heffner Roderig súly, diszkosz 1-ső, 9.20 (7.5 kg.) illetve 26.50 cm.

Korének János diszkosz 2-ik, súly 3-ik és a 400 m. futásban 3-ik lett.

Az atletika az előző évekhez mérten nagyot fejlődött.

Az uszószerkesztály az év elejétől kezdve minden héten kétszer gyakorlatot tartott a Rudas-uszodában Krudy Péter tanár ur felügyelete mellett.

Április 18-án intézetünk rendezésében székesfővárosi középiskolai versenyt rendeztünk, melyen

Korének János a 40 m-es versenyt nyerte,

Nagy Károly a középső osztály részére kiírt 60 m-est nyerte, míg a 10×40-es stafétában intézetünk 2-ik lett. (Korének János, Nagy K., két-két hoszt, míg

Ritzhoffer, Kertész, Del Medico Kardhordó, Seibriger Schreiber egy-egy hoszt usztak.)

A székesfőváros rendezésében lefolyt ker. isk. részére kiírt versenyen május 20-án

40 m. alsó oszt. részére, nyerte Márcis J. alsó A), míg

Rosenthal, Schreiber, a döntőbe jutottak.

A 10×40 m. stafétában itt is 2-ikak lettünk, melynek tagjai (Korének, Schreiber, Nagy Károly, Ritzhoffer, Niedermajer, Kardhordó, Del Medico, Seibriger, Rohács és Jaeger) voltak.

Az uszók nagy haladását Schreiber Dániel uszószerkesztályvezetőnek köszönhetik, ki fáradhatatlanul tanította tanulóinkat a versenyuszásra.

A vivókat Krudy Péter tanár urunk tanította heti 2–2 órában, a legnagyobb sikerrel.

Február 7-én tartottuk házi vivóversenyünket szép számu közönség előtt.

A verseny győztese Bodrogi Ernő, 5 győzelemmel,

2-ik Frank József, 4 győzelemmel,

3-ik Gárdonyi Andor 3 győzelemmel.

4-ik Nemes A., 2 győzelemmel.

A versenyt csoport- és iskolavivás előzte meg.

A vivók kiválóságát a Lovass-féle országos középiskolai vivóversenyen mutatták ki, amelyen 28 induló közül

Frank József 7-ik és

Bodrogi Ernő 9-ik lett.

Football a többi évekhez mérten szintén haladást mutat. Footballcsapatunk tagjai pályahiány és elfoglaltságuk miatt nem igen gyakorolhatták a sportnak ezen szép ágát. Footballcsapatunk részt vett a székesfővárosi kereskedelmi iskolák között rendezett footballtornán, hol a 3-ik helyet nyerte el.

Tavaszkor a székesfőváros footballmérkőzést rendezett, hol intézetünk már jobb készültséget mutatott, azonban a székesfőváros az idő előrehaladtával és a vizsgák kezdetével beszüntette ezen mérkőzéseket.

Intézetünk körében osztálybajnokságot rendeztünk, melyből a köz. B) jóképességű csapata került ki győztesen.

Footballcsapatunk sikerei Kertész Artur footballkapitány érdeme, ki fáradhatatlanul dolgozott.

Sportegyletünk a ker. tanoncziskola sportját is támogatta és 2 football labdát ajándékozott a tanonczoknak.

A tél beálltával tanulóink kivették részüket egy korcsolya, valamint a ródli versenyeken, hol tanulóink vas szorgalmát siker koronázta. Korcsolya- és ródli-szerkesztályunk csak az idén kezdte rendszeresen kultiválni a megfelelő ágakat. A haladás a sportnak ezen terén ts kielégítő. Január 18-án tartottuk meg jég-ünnepellyel egybekötött korcsolyaversenyünket.

1. Márcis Gyula (alsó A),

2. Melczner László (felső A),

3. Palkovits (középső A) tanulók.

A ródliversenyen, melyet a székesfőváros február 20-án rendezett, tanulóink is részt vettek és a díjak $\frac{4}{5}$ részét nyerték el.

Egyes verseny (együlési) alsó oszt. részére:

1. Bruck B. (alsó A),
2. Sipos L. (alsó A).

Középső osztály részére:

1. Kenessy Alfréd (köz. C),
2. Kiss László (köz. B).

Felső osztály részére:

1. Klunzinger Károly (felső A),
2. Seibriger Egon (felső A).

A párosversenyben (kétülési):

1. Günther testvérek (köz. C),
2. Csima—Niedermajer (köz. B),
3. Tihanyi—Pacséry (köz. B) tanulók.

Néhány turista kirándulást is tett az ifjuság Nagy Lajos tanár vezetésével. Az egész napos kirándulások a Hármashatárhegyre körülbelül 50 tanulóval, a Nagyszénáshegyre 12 tanulóval, Gödöllőre 70 tanulóval igen jól sikerültek. A tanulók fegyelme kifogástalan, egymással szemben való viselkedésük előzékeny és jó modorra valló, érdeklődésük sokoldalú s gyakran meglepő intelligenciát árul el. A vizsgálatok befejezése után a tanév bezárása előtt még néhány kirándulást tervezünk.

Schey Bódog és Ballagi Mór tanár urak a téli sportok ápolása céljából több ízben a tanulókkal ródli kirándulásokat rendeztek a budai hegyekre.

Mindezeket egybevetve örömmel tapasztaljuk, hogy tanulóink a különböző sportágak iránt mindinkább növekedő szeretetet tanúsítanak.

A résztvevők nagyszámúságát és sikerét a vezetőknél köszönhetjük.

Kezdő anyagot neveltünk, mely máris sikerhez juttatta iskolánkat s reméljük, hogy a jövőben még magasabbra emeli azt a zászlót, melyet mi annyi reménységgel és sikerrel hordoztunk.

Ha tanulóifjuságunk elfoglalja azt a helyet a sportban, amelyet tőle a vezetők várnak, reméljük, hogy jobb jövő elé nézünk s reméljük, hogy ezen jobb jövő, ha nem is egyhamar, de be fog következni.

A sportegylet vagyonának állapota 1914. június 30-án.

Készpénz	---	K	888.26
1243 drb uszodajegy	---	"	248.60
Felszerelések értéke leltár szerint	---	"	380.60
		K	1517.46

Krudy Péter
tanár-elnök.

Frank József
ij. elnök.

A fajnemesítés.

Amerikának egyes államaiban már évek óta érvényben vannak a házasságkötést korlátozó, szigorubbánál szigorubb a fajegészségügyi törvények, melyekkel azt kívánják a fajmentesítés hívei elérni, hogy a testben satnyult, csak szellemileg művelt emberiség helyébe egy testben művelt izomemberiség lépjen. Hogy a cél elérjék, kimondják e törvények — eltekintve egyneműk lehetetlenségétől — többek között azt is, hogy csakis oly egyének részesülhetnek házassági engedélyben, — legyenek akár nők — akik házassági orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy mentesek minden oly betegségtől, vagy testi hiánytól, testalkati szabálytalanságtól, mely a házasságból születhető gyermek testi fejlődésére átöröklés folytán rossz hatással lehetne. Nem szabad tehát házasodniok oly egyéneknek, kik véznák, avagy éppen csontalkati szabálytalanságban szenvednek; továbbá nemi beteg egyéneknek, mert hisz tudvalevő tény, hogy a szülők hasonló betegségeit még az unokák is átörökölhették. Nem szabad házasodniok oly egyéneknek, akik idegbetegek, hisztériások, avagy éppen elmebetegek, ez utóbbiaknak még akkor sem, ha betegségük csak kis mértékű. Most, ha figyelembe vesszük az említett betegségek nagy elterjedtségét, fogalmat alkothatunk a házasságkötések alapos megfogyatkozásáról.

Az orvosi vizsgálat igen hosszú ideig, több mint egynegyed évig tart. Ez idő alatt az orvos különféle vizsgálatokat tart, ugymint: vérvizsgálatot kétszer egy hónapi időközben, hátgerinczpunctiót, reflexmozgások csontalkat, szem- és garatüreg megfigyeléseket. Ha a vizsgálatok jó eredménnyel végződnek, a felek megkapják a bizonyítványt, melynek alapján a házassági engedély elnyerhető.

Igy korlátozzák és nyirbálják az emberi cselekvés szabadságát Amerikában, „a szabadság hazájában.” Igy akarják az emberi fajt megsemmisíteni egynéhány rosszul szerkesztett, erőszakos, mondhatni, embertelen paragrafussal. De hiába akarják, nem fogják elérni, mert nem lehet elérni. Emberi törvényekkel nem lehet a természetten uralkodni. Azt meg lehet akadályozni, hogy törvényes házasság útján szaporodjanak a kevésbé kívánatos elemek, gyöngye, beteges egyének, de nem lehet megakadályozni ezeknek a törvényes házasságon kívül való szaporodását. Mivel pedig a törvénytelen házasságban soha, illetve csak nagyon ritkán van meg a leszármazottaknak a fejlődhetési alkalmuk, bekövetkezik az, amit megakadályozni akarnak, az elsatnyulás. a fejlődésben való visszamaradottság nemcsak testben, hanem lélekben is. A törvénytelen házasságon kívül be kell következnie az akár nyilvános, akár titkos prostitúció hatalmas mérvben való elterjedésének, ami pedig szintén nem biztosítja a test egészségben való maradását, vagy helyes irányban való fejlődését,

hanem annak éppen ellenkezőjét, az egészséges test elsatnyulását, a test fejlődésének visszamaradását.

Fajegészségügyi törvényekkel a cél tehát egyáltalában nem lehet elérni. Azonban a cél annyira helyes és jó, hogy Magyarországon is szerzett híveket, kik a közelmúltban Budapesten megtartották az első fajnemesítési szakértekezletet, melynek eredményeként a Magyar Társadalomtudományi Egyesület, a Kir. Orvos Egyesület és az Országos Közegészségügyi Egyesület egy egyesületközi bizottságot alakított, melynek feladata a fajnemesítés kérdésének állandó szemmel-tartása és a hazai viszonyokra való alkalmazása.

Minden bajt, betegséget, legyen az akár növényi, állati, emberi szervezetben, akár az államban, vagy társadalomban, csakis úgy lehet jól és helyesen orvosolni, hogyha a baj vagy betegség eredetét kutatjuk és ennek alapján alkotjuk meg az orvoslási módozatot.

Áll ez a jelen esetre is.

Azon tényezők között, melyek a test elsatnyulását előidézték és jelenleg is fokozzák, a legnagyobb és leghatalmasabb a nyomor, mely megvonja a testtől az egészség fentartásához, avagy éppen a test fejlődéséhez szükségeseket. Ennek természetes következménye az, hogy az egészséges test elvéznuul, a fejlődő test pedig fejlődésében visszamarad. Ehhez a tényezőhöz járult még a tulságba vitt mértéktelen, helytelen szellemi művelés és a nemi betegségek. Ezek voltak tehát a test elvéznuulásánál, illetve fejlődésében való visszamaradásánál a főtényezők. Ezek alapján kell az orvoslási módozatot megalkotnunk.

Legelsőbben és leghathatósabban a jövő nemzedék fejlődését kell előmozdítani. Oly intézményeket kell létesíteni, melyek a jövő nemzedék fejlődését lehetővé teszik, vagy éppen biztosítják. Ezek közül különösen szükséges az anyaságot védő intézmény. Ez az intézmény minden oly szegénysorsu nőt, ki a szülést megelőző anyasági állapotban van, élelemmel, szükség esetén ruházattal és lakással látna el a szülésig és a szülés után is a szükséges ideig. Ezáltal el volna érve az, hogy a fejlődő embrió, illetve születés után a gyermek elegendő és megfelelő táplálékban részesülve, helyesen és természetesen fejlődne. Ezen intézmény mellett szükséges volna a már nálunk is található napközi otthon, hol a kis gyermekek napközben elhelyezést nyernének, nem gátolnák az anyát kenyérkereső munkásságában. Nem lennének a nagyobbik testvér, a szomszédasszony, vagy éppen az utca nevelésére bízva, hanem rendszeres felügyeletet, nevelést és elegendő táplálékot nyerve, nemcsak testben, hanem lélekben is helyesen fejlődniének. Továbbá szükséges volna még számos oly intézmény, mely a bajba jutott embereket segítené. Ezáltal nemcsak a testi romlástól volna az emberiség megmentve, hanem a nyomorral járó lelki eldurvulástól és büntől is.

Hogy ezek a fejlődést előmozdító intézmények teljes sikerrel működhessenek, meg kell szüntetni, vagy

át kell alakítani mindazon intézményeket, amelyek a jövő nemzedék testi fejlődésében akadályoznák. Nevezetesen át kell alakítani a mai iskolai rendszert, amely már nem tudja teljesíteni voltaképeni kötelességét. A mai iskolai rendszer sok tantárggyal tulsok szellemi anyagot ró a tanulókra, úgy, hogy ha ezek csak közepes minőségűek akarnak lenni, egész szabadidejüket a tanulásra kell fordítaniok és így a fejlődés virágában levő tanuló önmagát vonja meg a szabadlevegőtől és a mozgástól. Ennek természetes következménye az, hogy a fejlődésben visszamaradás áll be, minek káros következménye a további élet folyamán sokszor mutatkozik. A mai iskolai rendszernek e káros következményével szemben haszon is mutatkozik, csakhogy aránylag nagyon kevés. A tanuló, ki az iskolában tönkretanulta magát, kilépve az életbe, újra kezd a tanulást, az iskolában tanultak közül csak az írás, olvasás, számolás és a szaktantárgyaknak veszi hasznát; a többi tantárgyaknak egyáltalán semmi, vagy csak nagyon kevés hasznát látja. Az a sok idő és a sok tanulás, melylyel gyermekségét, ifjúságának első részét eltöltötte, nagyobhrészt kárba vesztett. Hiába tanulta meg a történelem, természetrajz, természettan, földrajz részleteit, hiába a betűszámantant, a latint, nem tud az életben boldogulni. Nincs önállósága, akaraterije, gondolkodó képessége. Nem tud egyebet, mint amit az iskolában „bevágott“. Egyik esztelenséget a másik után követi el. Elkeseredve tapasztalja, hogy mások, kik az iskolaéveken alig bírtak átvánszorogni, az életben boldogulnak, haladnak, míg ő, ki az iskolában az elsők közé tartozott, nem tud boldogulni az iskolában tanultakkal. Ujra hozzá kell fognia a fárasztó munkához. Meg kell ismerkednie az emberekkel, a világgal, a társadalom és ennek szokásával. Meg kell tanulnia gondolkodni, akarni, önállónak lenni. Míg ezeket megtanulja, sokszor megaláztatásban van része. Mindez azért, mert az iskola nem készíti elő a tanulókat az életre.

Mennyivel helyesebb egy olyan iskolai rendszer, mely csak az általános és nem a részletes tudást tanítja (a szaktantárgyakat kivéve, mert itt részletes tudásra van szükség) és az így fennmaradó különbözetet részben a testi művelésre fordítja, részben pedig a tanulókat önállóságra, társadalmi szokásokra, általános műveltségre, helyes életre tanítja. Ezáltal elérnének az, hogy az ifjúság, az életbe lépve, könnyebben bírna boldogulni, hamarabb tudná megszerezni a neki megfelelő társadalmi és vagyoni pozíciót.

Csakhogy, sajnos, hazánkban, Magyarországon, az itt kifejtett orvoslási módozat kivitele nagyon is az utópiák közé tartozik. De azért reméljünk és bizzunk, mert a történelem lapjain a rossz és jó mindig változik, nincs állandó rossz és nincs állandó jó.

A keszthelyi ifjusági verseny.

Az állami főgimnázium legifjabb egyesületének, a testgyakorló körnek első nyilvános fellépése volt a Keszthelyen tartott atlétikai verseny. Nem egészen érdektelen, ha a sport eredményen kívül az ünnepély külsőségeiről is ejtünk néhány szót.

Egerszegről mindössze 17-en indultak lelkes vezetőjük Takács József tornatanárral. A verseny délelőtt és délután lévén elfoglalva, a vacsoráig terjedő időt a város megtekintésére fordították s bizonyára minden egyesnek megtetszett a csinos, tiszta város s megragadta a sétatér a Balaton tükrevel.

Szomorú dolog, hogy az óriási vízterületen egy vitorlásra kívül semmit sem lehetett látni. A Balaton és a Duna csendes, üres felülete a legigazibb tükre a magyar élhetetlenségnek.

Reggel kilenczórakor, szent mise hallgatása után vonult ki a reggel érkező kanizsaiakkal s a helybeli versenyzőkkel együtt a kis csapat, a gimnázium játszótérre (ott igenis van), hogy résztvegyen a délelőtti versenyben. Súlydobás, magasugrás s füleslabdában mérkőzött a három intézet. Az elsőben és utolsóban Keszthely győzött, míg a magasugrás hat ezüst s egy diszitett ezüst érmét Egerszeg szerezte meg. Senkisé is vonja kétségbe, hogy a verseny legszébb pontja volt a magasugrás. Abszolút biztonsággal győztek fiaink. Míg Nagykanizsa legmagasabb ugrása 145 centiméter, Keszthelyé 147.5 centiméter, addig az egerszegiek legkisebb ugrása 145, legmagasabbja 165 centiméter. Ez utóbbival Böröcz VI osztályú tanuló a diszitett ezüst érmét nyerte el, míg a csapat minden tagja ezüst-érmét kapott. Igazi gyönyörűség volt látni a szébbnél-szébb ugrásokat, mellyel nemcsak érmekeket, de a jelenlevők osztatlan tetszését is megnyerték.

Az ugróversenyt követő füleslabdajátékban csak Kanizsával állottak ki s azt 3 : 4 arányban Kanizsa nyerte meg. Rögtön ezután Keszthellyel kellett volna szembeállani, de a tanulók fáradt voltára való tekintettel, Takács tanár a verseny folytatásáról Kanizsa javára lemondott, ami csak fokozta azt a rokonszenvet, amit a tanulók a verseny alatt tanúsított korrekt viselkedésükkel kiérdemeltek.

Délután félháromkor indult ki a helybeli összes ifjúsággal s a kanizsai kirándulókkal megnövekedett csapat, élén a gimnázium fuvós zenekarával. A sétatérre háromkor beérkező sereget, a város egész intelligenciája várta. Itt folyt le a program délutáni része. A Himnusz eléneklése után, sorra következtek, a keszthelyiek szabadgyakorlata, a mintacsapatok, síkfutás, távolugrás, diszkoszvetés, staféta verseny. Itt sem maradtak hátra fiaink. A távolugrásban Bajó János VII. oszt. tan. mintegy fél méterrel verte le a többieket, míg Németh Gyula VII. oszt. tan. egy gondolatlan előzte meg kanizsai társát. A stafétában a biztosra

vett elsősegtől elestünk a vetélytársak szabálytalan eljárása miatt, de erről felesleges szót ejteni. Amit nyertünk, az kétségtelenül kiérdemelt nyereség volt. A délután szerzett két ezüstéremmel együtt 9 darabot hozott el az egerszegi testgyakorló kör. Ennél szebb eredményt kívánni sem lehet. Az idő rövidege miatt tanulóink a verseny lezárását nem nézhették meg. A negyedhatkor induló vonattal vissza kellett térniök s negyedtízkor szülőik s nagyszámu érdeklődő közönség fogadta őket itthon.

Hiányos volna tudósításom, ha a legnagyobb dicsérettel nem emlékezném meg arról a minden tekintetben kiváló elrendezésről, amit a versenyen tapasztaltunk s amiért Lukács István keszthelyi tornatanárt illeti az elismerés. Az ő vállán nyugodott minden gond és fáradtság. Hogy a verseny külsőségeiben is szép és ünnepélyes volt, az neki köszönhető. De elismeréssel kell megemlíteni a tanári testületet s a bíráló-bizottságot is, amelynek élén a keszthelyi őrnagy állott. Hogy az ítélet nem mindenkinek nyerte meg mindig a tetszését, arról igazán nem ők tehetnek. Sajnos még van olyan tornatanár, aki azt hiszi, hogy minden versenyt az ő tanítványainak kell megnyerni. Van aki órákig képes vitatkozni abszolút igaz ítélet felett. Szerintem, sokkal többet ér az a dicséret, amit a mi tanulóink viselkedésükkel érdemeltek, mint az összes ezüst és nem ezüst érmek. Mit szóljunk azonban az oly kellemetlen és az intézetre éppen nem dicséretes veszekedésekről, amelyet a tanár erőszakoskodása és disputálása által felbátorított tanulóknál tapasztalhattunk. Ez igazán csunya és ellenszenves. Tapasztalhatták ezt az érdekeltek is. A legkiválóbb testi ügyesség is semmi a lélek nemessége nélkül. Aki az ily versenyeket paedagógiai szempontból felhasználni nem tudja, az jobban teszi, ha tanítványait otthon hagyja. Nyugodt lélekkel mondhatom, az egerszegiek mindenkor bátran mehetnek, de ha mennek, több időt szánjanak rá, hogy szemlélődésre is legyen idejük. Nagy kár volt az, hogy tanulmányi kirándulással nem kötötték össze.

Az ifjúság ellátásáról a Hullám-szálló bérlője gondoskodott. Szinte érthetetlen lenne, hogyan lehet három koronáért olyan ellátást adni, amiben tanulóink részesültek, ha az egészben nem volna több az uri magyar vendéglátás, mint az üzlet. Mindenkinek, aki Keszthelyt felkeresi melegen ajánlom e szállót s annak derék bérlőjét.

A mérkőzésnek eredményei a következők:

I. Csapatversenyek. (6 tag.)

a) Súlydobás

1. Keszthely 8.24 méter átlaggal. Legnagyobb dobás 10.12 méter Meiszler Károly VII. osztályú tanuló.

2. Nagykanizsa 7.76 méter. Legnagyobb dobás 9.33 méter.

3. Zalaegerszeg 7.35 méter

b) Magasugrás.

1. Zalaegerszeg 153 centiméter átlaggal. Legnagyobb ugrás 165 centiméter Böröck Imre VI. osztályu tanuló (a győztes csapat többi tagja: Ekler J. VIII. 155, Borbély I. 152.5, Nagy I. 152.5, Bajó J. 147.5, Németh Gy. VII. 145.)

2. Keszthely, Egyéni győztes Kiss Lajos 147.5 centiméterrel. (Átlag 137.5 centiméter.)

3. Nagykanizsa. (Átlag 117 centiméter.)

c) Fülelabda verseny.

1. Keszthely 2 konttal (4:4)

2. Nagykanizsa.

II. Egyéni Versenyek.

a) 100 méteres síkfutás.

1. Németh Gyula (Zalaegerszeg.)

2. Wlasits József (Nagykanizsa)

3. Halász Kálmán (Nagykanizsa.)

b) Diszkoszvetés.

1. Horváth Gyula 28.49 méter (Nagykanizsa.)

2. Veisz Andor 25.40 méter (Keszthely).

3. Fülöp Aladár (Zalaegerszeg).

c) Távolugrás.

1. Bajó János 5.52 méter (Zalaegerszeg).

2. Schleiffer Márton (Keszthely).

3. Páhy Rafael (Keszthely).

(M. Paizs.)

8. Távolugrás, csapatverseny.

9. Kötélhuzás.

10. Footballmérkőzés.

11. Oszlopba állás. — Szózat.

Elvonulás.

A verseny mind erkölcsileg mind anyagilag nagy sikerrel járt, amennyiben a jegyek árából és a felülfizetésekből intézetünk javára 67 korona esett, mely összeget a Tornaalap javára vételeztük be.

Az intézet barátainak és jótévedőinek szives támogatásáért e helyen is hálás köszönetet mondunk, különösen pedig a „Zombori Sport Egylet” vezetőségének és a „Jury” tagjainak.

Khloyber Lajos,
tornatanár.

A pancsovai állami iskola lövésztanfolyama.

A nmlt m. kir. honvédelmi miniszterium által kiadott Szervezet keretében az 1910/11. tanév folyamán létesült iskolai lövésztanfolyam, a helybeli m. kir. honvédszázlój parancsnoksága által kirendelt csapattisztek vezetése és oktatása mellett a f. tanévben is ugy az őszi, mint a tavaszi időszakban, folytatólagosan és majdnem az intézet összes alkalmas növendékeinek részvételével működött.

A tanfolyam célja: megismertetni az ifjúsággal a gyalogsági hadipuskát s elméletileg és gyakorlatilag is kiképezni őket a célbalövésben. E mellett a növendékek mindazon test- és rendgyakorlatokat is tanulják, melyek a testedzés- és ügyesítéshez, az ifjabból alakítandó osztagok katonás megjelenéséhez, a helyes és biztos fegyverkezeléshez és a puskák jókarban tartásához föltétlenül szükségesek.

A nmlt. honvédelmi miniszterium az idén is gondoskodott a lövésztanfolyam összes lövszükségeitéről s ellátta azt a szükséges puskákkal és egyéb szükséges felszerelésekkel, melyek az intézetben leltárilag el vannak helyezve.

A tanfolyam vezetésére a zászlóaljparancsnoksága a folyó tanévben Molnár Aladár honvédőhadnagyot mint vezénylő- és oktatótiszteket, valamint megfelelő számú altiszteket rendelte ki.

Az intézet részéről az állandó felügyelet és fegyelem gyakorlása céljából a gyakorlatokon, melyek eleinte az iskola udvarán, később pedig a katonai lövöldében tartattak, állandóan jelen volt Paczák János, áll. főgimn. rendes- és intézeti megbízott tornatanár.

A tanfolyam részére, a megalakításkor, következő szabályzat állapított meg:

M. kir. verseczi 7. honvéd gyalogezred 3. zászlóalj.

A H. M. 1908 évi 3420. eín. számú rendelet 16. pontjára.

A pancsovai m. kir. állami felső kereskedelmi iskola ifjúsági lövészközpontjának szabályai.

a) Az ifjúsági célbalövésben az 1910—1911-iki tanévben az intézet „Alsó, Középső és Felső” osztályu tanulói vesznek részt, számszerint 120.

Testnevelés a felső kereskedelmi iskolákban.

A zombori iskola vivó- és tornaversenye.*)

1. Vivóverseny. A közönség élénk érdeklődése mellett, a helybeli főgimnázium ifjúságával együtt, május 25. és 26-án tartottuk meg a szokásos vivóversenyt. Tanulóink közül díjakat nyertek: Gombos Béla f. o. t. a Zombori Takarékpénztár, Aczél Béla k. o. t. a Zombori Kozmetikai Vállalat, Városi Mihály f. o. t. és Karwinsky Erich a. o. f. Lombos Alfréd ur, Czindel Antal f. o. t. a Czvrkusits és Ráczits czég tiszteletdíjait.

Falchettó Ettore
vivómester.

2. Tornaverseny. Junius hónap 11-én a zombori áll. főgimnáziummal és a városi polgári fiúiskolával együtt, tornaversenyt reedeztünk, melynek lefolyása a következő volt:

1. Felvonulás a sporttelepre, fuvózene mellett; oszlopba állás; Hymnusz.

2. Szabadgyakorlatok fabotokkal.

3. Síkfutás.

4. Súlydobás.

5. 3×9 m. staféta.

6. 400 m. síkfutás.

7. Fülelabda mérkőzés.

*) Az intézet igazgatója Zsulyevits Ernő

b) A m. kir. verseczi 7. honvéd gyalogezred 3. zászlóalj parancsnoksága a folyó évi kiképzés vezetésével Molnár Aladár főhadnagyot és Fabró Győző hadnagyot bizta meg.

d) A fegyverek-, gyutacs, lőszer és a kimutatásban felsorolt cikkeknek az igazgatói irattárban való biztos megőrzés- és jókarbantartásért való felelősséget az intézet igazgatója vállalja. Az éles lőszer a zászlóalj lőszerraktárában őriztetik, annak kivételéről, továbbá a lőszerhulladék beszolgáltatásáról az oktató tiszt tartozik gondoskodni.

e) A test- és rendgyakorlatok, gyutacs-lövés, az időjáráshoz mérten, az intézet udvarán és tornateremben, később a helyőrségi gyakorlótéren tartatnak. Éles töltennyel való lövés a helyőrségi lőtéren tartatik.

f) A tanfolyam a folyó iskolai évben április és május havában tartatik, minden szombat d. u. 2—6-ig. A következő években: ősszel, szeptember és október-, tavasszal folytatásképpen április és május havában, minden héten egy-egy délután 2—6-ig.

g) Az intézet igazgatója gondoskodik az oktatás alatti tanári felügyeletről.

h) A tanítás anyaga a kiképzési tervezetben foglaltatik.

i) A m. kir. verseczi 7. honvéd gyalogezred 3. zászlóalj parancsnoksága az oktató tiszt szóbeli előterjesztésére esetről-esetre meghatározza azon napot, amelyen a helyőrségi löteret az ifjusági löiskola igénybe veheti.

k) Az oktató tiszt gondoskodik, hogy a fegyverek negyedévenként a zászlóalj fegyvermestere által alaposan megvizsgáltsanak. A tanfolyam befejezte után, június hó 1-től, a következő tanfolyam kezdetéig, szeptember hó 4-ig, a fegyverek gyökeres rendbehozatala és pontos belövése céljából az iskola igazgatója által a zászlóaljparancsnokságának átadatnak.

Barbierik Titus,
igazgató.

Dobák őrnagy

Különfélék.

Amerika bajnokságai. Baltimoreban tartották meg az idén Amerika atletikai bajnokságait, amely mint minden évben, úgy az idén is óriási eredményeket hozott. Az egyesületek közül az Irish Amerikan Athletik Club érte el a legjobb eredményt, a Newyork AC előtt.

Eredmények:

100 yard: 1. J. Loomis (Chicago) 10.2 mp. 2. I. Howe (Boston). 3. A. T. Meyer (Irish AAC Newyork).

220 yard: 1. Irwing Howe (Boston) 22.2 mp. 2. H. I. Treadwai (Boston). 3. A. T. Meyer (IAAC).

440 yard: 1. J. E. Meredith (Filadelfia) 50.2 mp. 2. T. J. Halpin (Boston). 3. W. L. Wilkil (Newyork).

880 yard: 1. Homer Baker (Newyork) 1 perc 57.4 mp. 2. W. R. Gianger (IAAC). 3. E. S. Traser (IAAC).

1 angol mértföld (1609 méter): 1. A. R. Kiviat (IAAC) 4 perc 25.2 mp. 2. J. A. Power (Boston). 3. J. W. Ray (Illinois).

5 angol mértföld: 1. W. Kyronen (Kaleva AC) 25 perc 52.2 mp. 2. H. E. Weegs (Boston).

3 mértföldes gyaloglás: 1. E. Reutz (Mohavk AC) 22 perc 25.8 mp

120 yardos gátfutás: 1. N. Goelitz (Chicago) 16.2 másodperc.

220 yardos gát (75 cm.-es gátakkal): 1. J. Loomis (Chicago) 24.6 mp.

440 yardos gát: 1. W. H. Meanix (Boston) 57.8 mp.

Magasugrás: 1. J. Loomis (Chicago) 188 cm. 2. E. Jeenigs (Newyork). 3. H. J. Grumpelt (Boston).

Távolugrás: 1. Platt Adams (Newyork) 706 cm. 2. H. T. Wortington (Boston). 3. J. W. Baker (Newyork).

Hármasugrás: 1. D. T. Ahearne (Illionis) 1479 cm. 2. T. J. Ahearne (IAAC). 3. Platt Adams (Newyork)

Rudugrás: 1. K. R. Kurtis (Newyork) 373 cm. 2. P. Filips (Chicago).

Sulydobás: 1. P. J. Mc. Donald (Newyork) 1472 cm. 2. J. O. Loyler (Boston).

Kalapácsvetés: 1. P. Ryan (IAAC) 5587 cm. 2. M. J. Mc. Grath.

Kódobás: 1. P. J. Mc. Donald (Newyork) 1172 cm. Diszkodobás: 1. E. J. Müller (IAAC) 4177 cm.

2. A. V. Kohler (Illionis).

Gerelyvetés: 1. G. A. Brander (Brooklin) 5081 cm.

2. B. Brodd (IAAC).

Kitüntetett vezérevezős. Szeptember 23-án a vad szerb hegyek között egy egyszerű, de magasztos kis ünnep tette változatossá a ködös, esős őszi reggel egyhanguságát. Egy jól ismert fővárosi athlétát, a Pannonia Evezős Egylet vezérevezősét, Várady Jenőt ritka kitüntetés érte, amikor Sabácson tanusított bátor magaviseleteért az 52. gy.-ezred előtt őrnagya az ezüst vitézségi érmet tűzte ki mellére.

Várady augusztus 14-én reggel azt a parancsot kapta, hogy 12 emberrel egy ellenség által megszállott házat kutasson át. Amikor a kised csapat a házhoz kb. 20 lépésnyire ért, gyilkos sortüz fogadta őket az első emelet ablakaiból, amely hármat azonnal leterített közülük. A csapat megingott s egyesek vissza akartak fordulni, azonban Várady egy erélyes „Előre!” kiáltással magával ragadta embereit és elérte a házat, mielőtt a második sortüzet az ellenség leadhatta volna. A ház mellett Várady azt az oldalt kereste ki, ahol az emeletnek nem voltak ablakai és innen azonnal két embert küldött vissza, hogy az esetről jelentést tegyen. A földszint nyitott ablakán keresztül pedig az ott felhalmozott szalmát gyújtotta meg, amelytől csakhamar az egész ház lángba borult. Az ellenség egy ideig vad lövöldözéssel próbálta Váradyt elriasztani, majd pedig, más választani valója nem lévén, a lángokon át próbált megmenekülni. Mihelyt azonban egy ember az ajtót átlépte, Várady, aki különben régebben a Szemere-lövőversenyeken is szép eredménnyel szerepelt, egy jól irányzott lövéssel leterítette őket. Hat szerb volt a házban s mindegyik Várady golyójától esett el.

Ugyanezen napon Várady még egy más, nem kevésbé bátor tettel érdemelte meg fölébvalói elismerését. Egy magasabb rangu tiszt egy mocsaras helyen lábán megsebesült és térdig iszapba süllyedt. A válságos helyzetben látva Várady fölébvalóját, a hátára vette és a szerb golyózápor közepette vitte őt vissza a biztos helyre.

KIADÓTULAJDONOS:

„HELIKON” IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
Schmidl Sándor könyvnyomdája Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3. sz.